

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/84/2023
Identifikačné číslo spisu:	3621010144
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3621010144.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, na neverejnom zasadnutí konanom 19. februára 2025 v Bratislave v trestnej veci R. W. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného R. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 13. decembra 2021, sp. zn. 23To/104/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného R. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu v Partizánskom (ďalej tiež „súd I. stupňa“) z 27. októbra 2021, sp. zn. 1T/48/2021, bol obvinený R. W. (ďalej tiež „obvinený“) uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. d) Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, v spojení s § 127 ods. 4 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„dňa 07.06.2021 v čase približne o 21:00 hod. v T. F. v mieste bydliska v rodinnom dome číslo XX, pod vplyvom alkoholu, po predchádzajúcej hádke so svojou manželkou, začal svojej manželke I. W. vulgárne nadávať, silno ju chytil za ruku a rukou zovretou v päť udrel poškodenú svoju manželku I. W. do oblasti tváre, taktiež na ňu zaútočil stoličkou, avšak ju nezasiahol, nakoľko tento útok odvrátil ich syn L. W., ktorý obžalovaného zvalil na zem, pričom obžalovaný sa svojej manželke poškodenej I. W. vyhrážal, že ju zabije, pričom konanie obžalovaného bolo spôsobilé vzbudiť u poškodenej I. W. dôvodnú obavu o život a zdravie, poškodenej neboli konaním obžalovaného spôsobené zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrovanie a liečenie“.

Za to súd I. stupňa obvinenému podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 49 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Súd podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Na základe riadne a včas podaných odvolaní prokurátora a obvineného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 13. decembra 2021, sp. zn. 23To/104/2021, podľa § 319 Trestného poriadku odvolania prokurátora a obvineného zamietol.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne podal obvinený prostredníctvom obhajkyne JUDr. Zuzany Olexovej, LL.M., advokátky so sídlom v Bratislave, dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súdy skutok posúdili ako trestný čin nebezpečného vyhrážania, nakoľko v zmysle rozsudku obvinený mal „...zaútočiť“ na poškodenú stoličkou, pričom sa jej vyhrážal, že ju zabije, takže poškodená mala dôvodné obavy o svoj život a zdravie“. Podľa obvineného z dokazovania uvedené nevyplynulo, čím bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku.

Ďalej obvinený v dôvodoch dovolania rekapituloval vykonané dokazovanie s dôrazom na výsluch a na písomné vyjadrenie poškodenej I. W., výsluch svedka L. W., výsluchy príslušníkov polície L. a Y. a písomnú žiadosť poškodenej adresovanú súdu za účelom prepustenia manžela z väzby.

Podľa obvineného súdy nesprávne vyhodnotili trestný čin aj vo vzťahu k závažnosti skutku a jeho spoločenskej nebezpečnosti, nakoľko bola jeho závažnosť, vzhľadom na okolnosti a následky nepatrná.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súdy nesprávne vyhodnotili prípustnosť dôkazov výsluchu syna a poškodenej, konkrétne ich odpovede na otázku, či povedal obžalovaný slovo „zabijem ťa“. V tomto smere opätovne poukázal na výsluchy svedka L. W. a poškodenej v prípravnom konaní. Podľa svedka bolo vedenie oboch výsluchov navádzacie, keďže otázka policajta obsahovala odpoveď, slovo „zabijem ťa“, ktoré nevyslovili svedkovia, ale polícia formou navádzacej otázky.

Ďalej obvinený uviedol, že pri výsluchu svedkov po začatí trestného stíhania nebol prítomný obhajca obvineného, čo predstavuje ďalšie porušenie práva na obhajobu.

Krajský súd podľa obvineného založil svoje rozhodnutie na dôkaze, ktorým je žiadosť poškodenej adresovaná súdu za účelom prepustenia manžela z väzby, pričom tento dôkaz nebol predmetom dokazovania pred súdom prvého stupňa, preto išlo o nový, prekvapivý dôkaz, ku ktorému nemala obhajoba priestor reagovať, keďže ho nemala k dispozícii. Z tohoto dôvodu dôkazy neboli vykonané zákonným spôsobom a bolo porušené právo na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že v prípravnom konaní vypovedal, že bol v čase skutku nepríčetný a nepamätá si ako skutok prebehol. Toto potvrdili aj ostatné dôkazy, závery znaleckého dokazovania, výsluchy svedkov, ktoré potvrdili, že sa choval tak, že ho nespoznávali.

Podľa obvineného nemohol byť naplnený znak skutkovej podstaty - úmysel a nemohlo sa teda jednáť o trestný čin nebezpečného vyhrážania, ale iba o trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky. Rozhodnutie je preto podľa obvineného založené na nesprávnom právnom posúdení skutku.

Záverom obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, prípadne aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vrátil vec na nové konanie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril písomným podaním z 11. augusta 2023 prokurátor Okresnej

prokuratúry v Partizánskom, ktorý uviedol, že má za to, že dôkazy vykonané v predmetnej trestnej veci v prípravnom konaní a v konaní pred súdom boli vykonávané zákonným spôsobom, tieto dôkazy boli súdom i správne vyhodnotené, v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom súd dospel k správnejmu záveru, že obvinený sa dopustil skutku, ktorý mu bol obžalobou kladený za vinu.

K argumentácii obvineného, že bol v čase skutku nepríčetný prokurátor uviedol, že v tejto súvislosti bolo vykonané znalecké dokazovanie, ktorým bola skúmaná závislosť obvineného na návykových látkach, pričom bolo zistené, že u obvineného bola zistená psychosomatická závislosť od alkoholu v kruciálnom štádiu, obvinený požíva alkohol z vlastnej vôle a vlastným zapríčinením sa uvádza do stavu alkoholovej opojenosti, v alkoholických ebrietach je agresívny, znalec preto navrhol uložiť obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, avšak nenavrhol skúmanie duševného stavu obvineného.

K námietkam obvineného voči procesnému postupu pri vykonávaní výsluchov poškodenej W. a svedka W. po začatí trestného stíhania prokurátor uviedol, že výsluchy týchto osôb, keďže boli vykonané v štádiu trestného stíhania pred vznesením obvinenia, súd pri rozhodovaní o obžalobe nezohľadňoval, pričom po vznesení obvinenia využili tieto osoby svoje právo a odopreli vo veci vypovedať.

Podľa prokurátora právo na obhajobu obvineného nebolo porušené tým, že pri výsluchoch svedkov po začatí trestného stíhania nebol prítomný obhajca obvineného, pretože toto právo má obvinený až po vznesení obvinenia, teda výsluchov svedkov v štádiu trestného stíhania pred vznesením obvinenia sa obhajca ani nemohol zúčastňovať.

Záverom prokurátor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby dovolanie obvineného odmietol podľa § 372 písm. c) Trestného poriadku pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

V replike na vyjadrenie prokurátora doručenej súdu prvého stupňa 31. októbra 2023 obvinený uviedol, že k dovolacím dôvodom neuviedla prokuratúra relevantné tvrdenia, ktorými by uvedené skutočnosti vyvrátila. Podľa obvineného sa prokurátor nevyjadril k tvrdeniu, že vymedzenie skutku nezodpovedalo dokazovaniu ani k tomu, z akého konkrétneho dôkazu malo vyplývať, že by sa obvinený vyhrážal poškodenej zabitím. Konštatovanie prokurátora, že vyhrážanie zabitím vyplynulo z výsluchu obvineného a poškodenej je nanajvýš strohé, nekonkrétne, nepreskúmateľné a nepodložené.

Ďalej sa obvinený opätovne venoval zhodnoteniu dôkaznej situácie zo svojho uhla pohľadu, pričom na záver konštatoval, že skutok nebol preukázaný bez dôvodných pochybností v celom svojom priebehu a preto má za to, že dovolanie je dôvodné.

K vyjadreniu prokurátora Okresnej prokuratúry v Partizánskom sa vyjadrila aj poškodená I. W. písomným podaním doručeným súdu I. stupňa 15. novembra 2023.

Uviedla v ňom, že už z charakteru osoby obvineného je zrejmé, že sa nejedná o klasický kriminálny živel, nie je nebezpečný pre nikoho a dokonca keby sa neopil, asi by nezvýšil na nikoho ani hlas. Hoci opitosť, do ktorej sa dostal, spôsobila isté anomálie v jeho správaní, rozhodne nedošlo k nebezpečnému vyhrážaniu tak, ako to predpokladá zákon a toto ani z dôkazov nemohlo vyplývať, nakoľko k nemu jednoducho nedošlo.

Poškodená ďalej uviedla, že sa zúčastnila na všetkých pojednávaniach, avšak nemá vedomosť o tom, že by sa obvinený ku skutku priznal. Podľa poškodenej sama na hlavnom pojednávaní vedome neuviedla žiadne skutočnosti svedčiace v prospech toho, že by sa jej obvinený vyhrážal a preto jej nie je jasné, ako dospela prokuratúra k záveru opačnému.

Výpovede príslušníkov polície na hlavnom pojednávaní, ani v ich zázname z konkrétneho dňa, sa nezakladali na skutočnosti a v niektorých prípadoch sa ich výpovede ani nezhodovali.

Nikdy nikomu neuviedla, že sa bála o svoj život, pred výsluchom v prípravnom konaní vyšetrovateľovi povedala, že trestné oznámenie nechce podávať ani nebude vypovedať, necíti sa byť poškodená. Vyšetrovateľ využil jej zlé psychické rozpoloženie, naivitu a neznalosť zákona a zastrašil ju vyhrážkou, že ak nebude vypovedať, bude trestne stíhaná aj ona a jej deti. Podľa Trestného poriadku by mali byť náležite objasnené všetky okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech.

Súd I. stupňa predložil vec na rozhodnutie o dovolaní obvineného R. W. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 5. decembra 2023.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Konštatuje súčasne, že dovolanie obvineného spĺňa podmienky uvedené v § 372 Trestného poriadku a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

V posudzovanom prípade obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), § 371 ods. 1 písm. g) a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací súd sa ďalej zaoberal konkrétnymi námietkami, ktoré obvinený uviedol v písomných dôvodoch dovolania pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to, že súdy skutok

posúdili ako trestný čin nebezpečného vyhrážania, nakoľko v zmysle rozsudku obvinený mal „...zaútočiť na poškodenú stoličkou, pričom sa jej vyhrážal, že ju zabije, takže poškodená mala dôvodné obavy o svoj život a zdravie“. Podľa obvineného však z dokazovania uvedené nevyplývalo, čím bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, pričom v ďalšom poukázal na jednotlivé v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní vykonané dôkazy.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obvinený sa dovolaním v podstate domáha preskúmania hodnotenia dôkazov, na základe ktorých bol vyslovený záver o jeho vine, ktoré námietky by bolo možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, rovnako ako námietky obvineného v tom smere, že bol v čase spáchania činu nepříčetný a nemohol preto byť naplnený znak skutkovej podstaty - úmysel a nemohlo sa teda jednáť o trestný čin nebezpečného vyhrážania, ale iba o trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou sa vylučujú námietky skutkové, čo znamená, že nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdom I. stupňa a odvolacím súdom, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (rozhodnutie č. 47 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2014).

Z uvedeného vyplýva, že obvinený môže v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nie je oprávnený posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení a bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom I. stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd len pripomína svoju už dlhodobú súdnu rozhodovaciu činnosť, z ktorej je zrejmé, že dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Správnosť a úplnosť zisteného skutku spôsobom ustáleným súdom, resp. súdmi v pôvodnom konaní v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho rozhodnutia, nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie, ktorej absenciu namieta obvinený je však na opačnej strane zároveň tá imanentne súvisiaca právne - kvalifikačná skutočnosť, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Takáto situácia však v posudzovanom prípade nenastala.

Pokiaľ teda obvinený namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov, spolu s tým sa domáha výlučne podstatnej zmeny skutkových záverov.

Pre najvyšší súd je v konaní o dovolaní kľúčovým ustálenie skutku v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, v spojení s uznesením odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu zodpovedá aj tam obsiahnutá právna kvalifikácia. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Uvedenými námietkami sa obvinený v zásade dožadoval „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z už vyššie uvedených dôvodov nenapĺňa, s tým, že okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia doplnených o argumentáciu krajského súdu [odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 17/2018)] v zásade dostatočným spôsobom, ktorý nie je možné považovať za svojvoľný či arbitrárny, uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Súdy nižšieho stupňa (ako to vyplýva z odôvodnení ich rozhodnutí a ako to bolo vyššie naznačené) dospeli k záveru, že vykonané dôkazy jednotlivo i v súhrne s ostatými dôkazmi preukazujú, že obvinený sa uvedeného skutku dopustil, resp. že preukazujú jeho vinu, pričom správnosť týchto úvah, ktoré nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne, najvyšší súd, ako to už bolo vyššie uvedené, nemôže skúmať a ani meniť, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa [§ 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku].

Čo sa týka námietok obvineného v súvislosti s nenaplnením subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorý bol predmetom trestného stíhania, najvyšší súd poukazuje na závery plynúce zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, na základe konkrétnych skutkových okolností, ktorých správnosť a úplnosť v rámci dovolacieho konania nie je možné skúmať a meniť.

Dovolanie svojím obsahom (vytýkanými chybami) pritom nezodpovedá uvedenému dovolaciemu dôvodu v týchto intenciách.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371

ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok EŠLP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok EŠLP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok EŠLP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok EŠLP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok EŠLP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom, nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Obvinený odvodzuje naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu od tej skutočnosti, že súdy nesprávne vyhodnotili prípustnosť dôkazov výsluchu syna a poškodenej, konkrétne ich odpovede na otázku, či povedal obžalovaný slovo „zabijem ťa“. V tomto smere opätovne poukázal na výsluchy svedka L. W. a poškodenej v prípravnom konaní. Podľa svedka malo vedenie oboch výsluchov navádzacie, keďže otázka policajta obsahovala odpoveď, slovo „zabijem ťa“, ktoré nevyslovili svedkovia, ale polícia formou navádzacej otázky. Podľa obvineného pri výsluchu svedkov po začatí trestného stíhania nebol prítomný obhajca obvineného, čo predstavuje ďalšie porušenie práva na obhajobu.

Po nahliadnutí do spisového materiálu je zrejmé, že vo veci konajúce súdy nezaložili výrok o vine obvineného na výpovediach poškodenej I. W. a svedka L. W. z 8. júna 2021, nakoľko tieto výpovede boli učinené pred tým než bolo obvinenému vznesené obvinenie a súdmi boli vyhodnotené ako procesne nespôsobilé.

Pretože výpovede poškodenej I. W. a svedka L. W. z 8. júna 2021 sa udiali pred momentom vznesenia obvinenia obvinenému, je zrejmé, že pri týchto výsluchoch nemohol byť prítomný obhajca obvineného, pretože R. W. ešte nefiguroval v procesnom postavení obvineného, z ktorého dôvodu ani nemohli byť porušené jeho práva na obhajobu.

Čo sa týka námietok obvineného, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na dôkaze, ktorým je žiadosť poškodenej adresovaná súdu za účelom prepustenia obvineného z väzby, je zrejme, že nejde ani o nový,

prekvapivý dôkaz, ani dôkaz, ku ktorému nemala obhajoba priestor reagovať. Predmetná písomnosť sa v spisovom materiáli nachádza na č. l. 131 a datovaná je dátumom 9. augusta 2021, z čoho vyplýva, že obhajoba mala dostatočný časový priestor do rozhodnutia súdu prvého stupňa (takmer 2 mesiace) na predmetnú písomnosť reagovať. V neposlednom rade je nutné konštatovať, že táto písomnosť neobsahuje vyjadrenia poškodenej, ktoré by boli odlišné od skutočnosti, ktoré uvádzala pri výsluchu na hlavnom pojednávaní na súde prvého stupňa. Obdobnú písomnosť poškodená zaslala súdu prvého stupňa 8. decembra 2021 (spolu s prílohou - lekárska správa), pričom odvolací súd na verejnom zasadnutí za prítomnosti obvineného a jeho obhajcu oboznámil obsah tohto podania poškodenej ako vyplýva zo zápisnice o verejnom zasadnutí a obvinený ani jeho obhajca nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a preto v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený vo svojom dovolaní uviedol, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.